

Solés, el 30 d'agost del 36, el comitè ordenà detenir i traslladar al Castell de Sant Ferran de Figueres nou veïns de l'Escala, tots ells afins a forces polítiques de dretes i catòlics.

Romangueren a la presó un total de 8 dies. Es tractava de Joaquim Simon Albertí, Dario Solés Batalla, Joaquim Simon Brugués, Josep Sabadí Foix, Francesc Rouret Sureda, Joan Massanet Juli, Miquel Carreras Ballester, Rafel Puig Solés i Josep Ximínis Guri. Segons alguna de les fonts orals consultades, aquestes detencions es podrien haver realitzat per evitar el trist final de Consol Solés. De fet, l'Escala fou un dels municipis on més es respectà la vida de les persones. A part dels casos, ja comentats, dels capellans del poble i de les monges del convent, és remarcable citar el cas de Jesús Maria Isern Galceran, de la CEDA (Confederación Española de Derechas Autónomas), que va poder eludir el trasllat a la presó de Figueres perquè aconseguí convèncer el Comitè que el poble no es podia quedar sense metge. Al cap de pocs dies i veient que la seva vida podia córrer perill a causa d'elements forasters

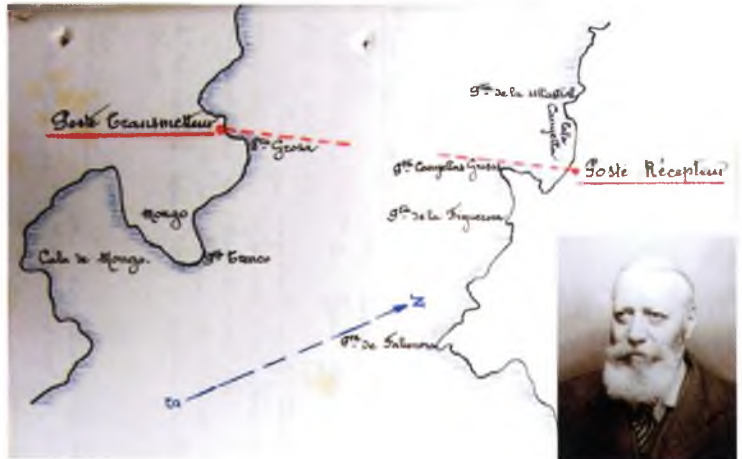


Porta d'entrada al cementiri d'Empúries, on encara avui es poden observar diversos forats de bala.  
Autor: Joaquim Teixidor.

incontrolats, l'escalenc Martí Rouret, aleshores conseller de Sanitat del govern de la Generalitat, envià un cotxe amb guàrdies d'assalt per endur-se'l detingut. En realitat, però, fou enviat al sanatori de Mollet del Vallès, on treballà durant tota la guerra, abans de retornar a l'Escala<sup>31</sup>.

El 30 d'octubre del 36 es produí el bombardeig de Roses per part del Canarias, que va poder ser observat des de la costa escalenca. Tota la població

s'acostà a la Punta per observar l'atac en directe. Un dels membres del comitè, Francesc Callol Maurici, apuntà amb una metrallera cap al vaixell amb intenció de disparar, però la gent el va fer desistir fent-li veure la inutilitat de l'operació i el



Plànol esquemàtic del sistema de defensa marítima del golf de Roses ideat per Albert Charbonneau Vigny.

risc que suposava que el vaixell faciós girés els seus canons cap al poble<sup>32</sup>. El cap de la bateria de costa d'Empúries en aquells moments, fou executat al cementiri d'Empúries i enterrat en un nínxol, acusat de no haver donat l'ordre de disparar contra el *Canarias*.

Aquest bombardeig aixecà una onada de represàlies contra persones sospitoses de connivència amb l'exèrcit invasor. Exemple d'això fou l'assassinat de Martí Batalla Poch, fill de l'agutzil municipal, germà de la coneguda com la "Maria de ca les monges" i oncle d'en Miquel Quintana, per part d'un grup d'incontrolats, al seminari de Girona on estava detingut des de feia tres mesos.

Així ho narra el seu nebot, Miquel Quintana: "A quarts de quatre entra dins el golf un vaixell de guerra que amb molta calma va a col·locar-se davant Roses. Porta bandera republicana, però com no fa cap senya, la guarnició de Roses hi fa anar una llanxa. Llavors el vaixell arbora la bandera feixista, un guardacostes dispara amb metralladora contra ell. El vaixell comença a tirar. Fa malbé el guardacostes, enfonsa una "vaca" que era allà prop, destrossa un cotxe de la guàrdia civil, buit; i les altres canonades van a perdre's a la muntanya. Després d'haver tirat més de trenta canonades, el "Canarias" se'n va. L'alarma ha estat majúscula. A l'Escala apaguen els llums i molta

<sup>31</sup> MARQUÈS, SALOMÓ, opus cit.

<sup>32</sup> POCH, BENET. "El Canarias" a l'Escalenc, març i abril 2010, nùms. 358 i 359.